

BOG, NAROD, DOMOVINA!

ŠKOFOVI ZAVODI
*biša trpljenja
in mučenja*

EL FORTIN
4-6 • 2002

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov
TABOR je last in vestnik Tabora DSPB
Mnenje Tabora predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora
Tabor izdaja konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič
Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila
Za lastništvo odgovarja lic. Ivan Korošec

TABOR is the voice
of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los
Anticomunistas Eslovenos Unidos.
Director: Ing. Antonio Matičič,
Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina
Propietario: lic. Ivan Korošec

Diagramación, armado e impresión/Oblikovanje in tisk:
Talleres Gráficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425
C1101AAI Buenos Aires, Argentina, Tel. (54-11) 4362-7215
Fax: (54-11) 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 321.385

NAROČNINA: Za vse države 20 USA dolarjev

***Dopise, članke, poročila in nakazila
pošiljajte na naslov konzorcija:***

Ivan Korošec,

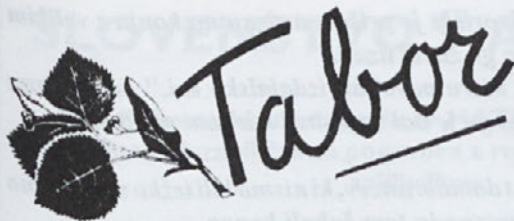
Štula 23

1210 Ljubljna Šentvid

Slovenija

E-mail: ivankorosec@hotmail.com

Svobodni sveta
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Enero-Marzo 2002 • Buenos Aires • Januar-Marec 2002

F. Mevčev, Argentina.

IZ KRONIKE TISTIH DNI

...Nekateri smo še rahlo upali, ko pa se je vlak ustavil v Kranju, smo spoznali vso bridkost naše poti. Britkost, ki je mejila na obup, ali na dokončno brezčutnost.

Zaslišimo razbijanje zunaj po vagonih, preklinjanje in divje kričanje. Ko so odprli vagone, je padalo vse v križem, z vsemogočim. Kleli, kričali plivali, brcali in topli so vsi.

Potem so nas uravnali v štiristope in vodili skozi mesto Kranj, v taborišče, ki je bilo v predmestju. Na dvorišču smo posedli na nahrbtnike.

Čez nekaj minut so prignali med pretepanjem sedemnajstletnega domobranca, študenta K.F. Fant ni rekel besede. Partizan mu je velel leči na tla, nato pa mu je nastavil brzostrelko na glavo in večkrat zaporedoma repetiral. Ali se je igral, ali brzostrelka ni sprožila? Končno mu je z rafalom odprl glavo.

"No, se še kdo da prostovoljno ustreliti," je s sadističnim nasmehom vprašal partizan in pljunil na ubogo žrtev.

Mi pa smo morali nemočni, do skrajnosti ponižani gledati krvavi prizor.

Truplo domobranca z razmesarjeno glavo, so pustili ležati na dvorišču celo noč do jutra.

Ko je sonce obsvetilo dvorišče je prišel partizan na konju z velikim psom. Pes je zavohal kri in ga začel lizati.

"Čudno, da pes sploh mara povohati izdajalsko kri." Je partizan cinično pripomnil. Nato pa ga je dal zagrebsti kar tam na dvorišču.

Jaz in še drugih petnajst domobrancev, ki nismo bili težko zadeti, smo se zavlekli v stranski rov brezna in tam čakali konca.

Partizanski krvniki pa so med tem kosili s strojnicami po kupu puhtečih trupel in jih razkosavali z bombami, ki so jih metali v brezno.

Med "pogrebni obredom" umirajočih kuratov, med vzdihom in prošnjami, seml razločno slišal mrmranje:

"Oče, odpusti jim..."

**Polni so bili življenja
in domovina jim je bila sveta.**

**Z njo so živeli,
zanjo so krvaveli.**

**In umrli so,
da bi živela - domovina.**

**Neomajne vere
v vstajenje
Resnice in Pravice
ob prazniku**

VELIKE NOČI

Voščimo vsem borcem, naročnikom in prijateljem

**Zveza DSPB Tabor
Konzorcij Tabora**

SLOVENSTVO V ARGENTINI

Mladi slovenski znanstvenik dr MATIJA OGRIN je obiskal Argentino in izrabil čas za pogovore z rojaki. Prišel je do sledečih zaključkov:

Emigracija, ki je do danes ohranila slovenski jezik, kulturna izročila, zgodovinski spomin in ne nazadnje vero svojih staršev, to skupnost je v Argentini ustvarila slovenska poveljna politična emigracija.

Ti ljudje in njihovi potomci so del slovenskega naroda v posebnem, poudarjenem pomenu besede.

Potem, ko so preživeli potop ob revoluciji in za las ušli smrti, so skozi več kot pol stoletja v težavah tujega okolja, slovenstvo ne le ohranili, marveč v njem razvili bogato umetniško ustvarjalnost, razvejano kulturno in izobraževalno dejavnost, politično javno delo, šolstvo socialno pomoč, šport, družabnost itd.

V desetletih izgnanstva in ločenosti od matičnega zaledja so v svojih ustanovah ustvarili celotno slovensku družbo v malem.

Ko sem nedavno obiskal Buenos Aires - žal ne tudi drugih

Odhod beguncev iz Spitalskega begunskega taborišča v Argentino

slovenskih središč - in doživel to "Slovenijo v malem," se mi je nenehno vsiljevala misel, kaj vse bi Slovenija lahko bila, če bi živela iz takega duha kot ti Slovenci v Argentini. Kar sem videl je bilo kakor možnost neke druge Slovenije, ki je v domovini ne poznamo.

Kaj vse žrtvujejo številne mlade družine že s tem, da ob sobotah (!) pošiljajo otroke v slovenske šole k pouku jezika slovenske literature in zgodovine, namesto, da bi družina šla na izlet ali ostala doma.

Koliko zrelosti je med temi mladimi v primerjavi z mladino v Ljubljani.

Koliko truda in žrtev so ti ljudje doprinesli, za dejavnost slovenskih domov in drugih ustanov. Koliko sožitja med različnimi rodovi, ki sodelujejo v ohranjanju skupnosti. Koliko je v teh ljudeh zaupanja v smiselnost človeškega prizadevanja v zgodovini; koliko vere v enotnost med tukajšnjim in večnim življenjem, vere iz katere prejema tudi delo za narodno skupnost svoj globoki smiselj.!

Slovenska skupnost v Argentini pozna kajpada tudi svoje stiske, utrujenost in odhod posameznih članov v argentinski svet. Zvestoba narodni zavesti terja ogromne žrtve, ki si jih od tu nemoremo niti predstavljati. Toda, kar so Slovenski politični emigranti in njihovi potomci v Argentini ustvarili, je kakor drugamožnost tega, kar bi Slovenija lahko bila, a ni.

Svojega slovenskega talenta vere in kulture, ti ljudje po tragediji, ki so jo preživeli, in v težavah argentinskega okolja niso zakopali, marveč so ga pomnožili. Njihovega zglede slovenska javnost doma ne pozna in ne ceni, ker še ni bistveno spremenila svojega odnosa do zgodovine, ki je te ljudi pahnila v svet. Ta javnost je slepa za veličino njihove usode. A vsaj katoličani v Sloveniji bi jo morali razumeti

To, kar nekateri dobronamerno, a s kancem nerazumevanja imeni jejo argentinski čudež, je še kako mogoče razumeti na ozadju skrivnosti, ki spremlja njihovo pot. Ta skrivnost je veliko zlo, neirekljiva smrt, ki je prišla nanje in na njihove bližnje s komunistično revolucijo. Neirekljiva smrt, smrt desetisočev, grozovita in nepojmljiva. Na ozadju te strašne teme je zrasla v teh ljudeh resnično živa vera v Boga, kot večno življenje v katerem je ohranjeno vsako človeško bitje. In ta osebna vera je zaobjela vso njihovo strašno izkušnjo zgodovine, vse zlo revolucije, trpljenje odhoda in brezdomstva, katastrofo ob razsulu njihovega življenskega sveta in nazadnje nepojmljivo in strašno smrt njihovih najbližnjih.

Vse to je njihova vera dvignila daleč onkraj obupa, daleč onkraj smrti in pozabe, in iz tega velikega spoja upanja in bolečine, ki je vsak nosil v svojem srcu, se je porodila neizmerna ustvarjalnost, delavnost in in požrtvovalnost. Le tako je mogoče razumeti moči, ki so gnale cvet te skupnosti v prvih desetletjih in iz katerih poteka njen utrip še danes. Smrt je segla tem ljudem v globino duše.

Slovenska skupnost v Argentini se spopada z vrsto težav. Ena je v posledicah odnosa samostojne slovenske države in civilne javnosti do slovenske politične emigracije. Ta odnos še vedno ni utemeljen v njeni resnični podobi. Zato slovenska javnost večidel ne more oceniti vrednosti, ki jo naše zdomstvo pomeni za slovenstvo v narodnostnem in kulturnem pogledu. Še huje, Javnost se ne pozanima niti za resnično zgodovinsko

**Odhod beguncev
iz begunskega
taborišča**

vlogo teh, ki so odšli, ker ne želi spremeniti svoje izkrivljene podobe od njih. Naše zdomstvo zato še vedno ni splošno sprejeto in spoštovano kot enakovreden, časten del slovenstva.

Komaj nekaj nad tisoč Slovencev v Argentini je uspelo premagati ovire in dobiti slovensko državljanstvo ter volino pravico. Zdi se, da je prav to nesprejemanje naše "demokratske" države zadalo Slovincem po svetu hujši udarec, kakor poprej desetletja popolne odrezanosti od domovine.

Toda to mrtvilo, ki vlada v odnosu slovenske družbe do zdomstva, je v resnici le del mrtvila, ki vlada v naši lastni družbi in njenemu odnosu do slovenstva, še zlasti do etičnih in religioznih vrednot, ki so razvoj slovenske zavesti sploh omogočile. To mrtvilo ali kriza se izraža na različne načine, med najbolj otipljivimi pa je padanje rodnosti med Slovenci. Če bomo šli po tej poti, čez petdeset let bo Slovencev samo še milijon.

Pomembni so tudi kulturno - zgodovinski, etični in religiozni razlogi.

Če bi se slovenskipolitični emigranti in njihovi potomci začeli organizirano vračati v večjem številu, bi bil to, prvič, vsaj majhen korak k izravnavi razkola, ki ga je povzročila revolucija.

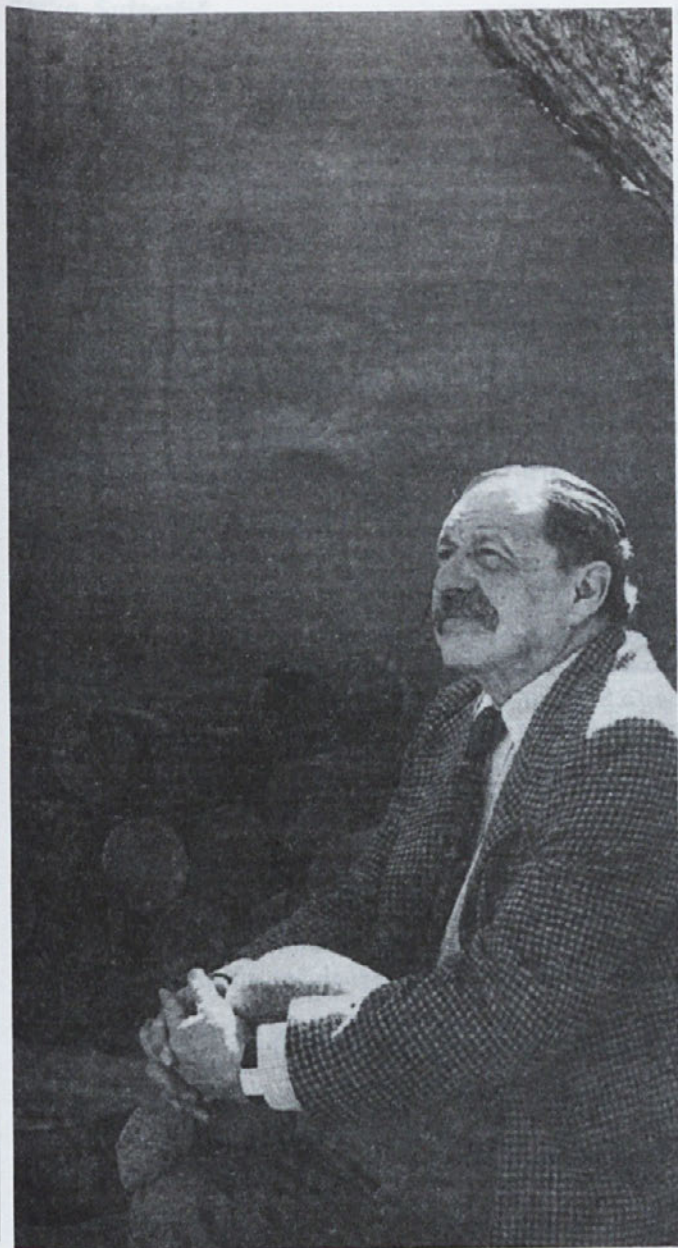
Drugič: ti ljudje bi zapustili okolje, kjer so si že uredili življenje in se poklicno uveljavili, bi prišli v Slovenijo predvsem zaradi izjemno žive narodne pripadnosti. Bili bi živ zgled, kako je mogoče v velikem, globaliziranem svetu ohraniti slovensko individualnost, živeti iz svetovljanstva in domoljubja v istem dihu.

Tretjič: Večina teh, ki bi jih slovenska zavest popeljala na težavno pot v Slovenijo, je tudi praktično verna. Tesne povezanosti med vero in narodno zavestjo tu ni moč spregledati. Te družine

so svojevrsne priče krščanskega življenja v poganskem svetu. Vsi trije argumenti, zgodovinsko - etični, narodnostni in verski, terjajo, da katoličani prisluhnejo klicu resničnosti, ke terja odločitev.

Pa porečejo, da bi morala to prevzeti država. Res. Toda naša država, kakršna je sedaj, je v nekaterih pogledih, četudi v "tretjem kolenu," dedinja revolucije, česar demokratske stranke niso videli in spremenile.

In vendar potreba po zmanjšanju ločenosti med deli slovenstva jasno stoji pred nami. Tako zaradi pravičnosti do preteklosti, kot zaradi golega preživetja v bližnji prihodnosti. Zgodovinska naloga je tu. Kdo jo bo vzel nase ?

**V
pristanišču
na tujih
tleh?**

Prejeli smo in pozdravljamo.

Cenjeni !

Avstralska slovenska konferenca je že lani predlagala Svetovnemu slovenskemu kongresu, da podpre odlično pobudo bivšega poslanca gospoda Andreja Lenarčiča za Kostnico - Osarij, ki naj bi bila zgrajena za 10. obletnico RS na hribu ljubljanskega gradu. Prejeli smo sporočilo, da je UO SSK sprejel naš predlog, zato smo prosili SSK, da ga predloži dalje v razpravo DZ RS. Odgovornost za izvedbo tega projekta je prevzel poslanec Nsi dr. Jože Bernik, ki je tudi član komisije za ureditev povojnih grobišč.

Za podporo projektu smo zaprosili tudi nekaj drugih organizacij in vplivnih posameznikov, ki so brez izjeme izkazali navdušenje nad projektom. Dobili smo sporočilo, da so navdušeni nad projektom tudi Veterani vojne za Slovenijo.

1. Predlog gospoda Lenarčiča je star že skoraj dve leti. Njegova zamisel je bila prva in nedvomno najboljša.

2. Projekt je namenjen vsem neznanim žrtvam vojne in revolucije, katerih kosti se bodo zbrale in dostojno pokopale. Kraj bo lahko služil za državne komemoracije v spomin pokojnim kot ob grobu neznanega vojaka, kar je praksa po vsem svetu.

3. Da bi predlog sprejela že sedanja vlada ima prednosti, ker bi se tako zmanjšala razdvojenost in vsesplošno nasprotovanje med našim narodom.

Prosimo vas, da podprete državnotvorni projekt za postavitvev Kostnice!

Z velikim upanjem in najlepšimi pozdravi,

Cvetko Falež
Predsednik ASK

Jožica Gerden
Podpredsednica SSK

Akcija na Zaplazu

Bilo je v začetku jeseni leta č944. Kmalu po polnoči zbude nas: stiško težko četo in četo poročnika Berlota Boža ter pošljejo nas v Št. Vid. Poveljstvo nad odredom iz Stične poverijo meni. Bilo je okrog 250 mož

V št. Vidu nas je čakal odred iz Višnje gore: Dve strelski četi in ena težka četa. Prišli so pod poveljstvom stotnika, kije nadomestoval poveljnika višnjegorskega udarnega bataljona. Ta stotnik je prevzel poveljstvo nas vseh skupaj.

Statnik je nam razložil v čem je današnja akcija. Od ljudi smo izvedeli, da se je precejšnja sila partizanov utrdila v okolici in graščini Velika Loka, ki se nahaja nad državno cesto, kakih petnajst kilometrov od Št. Vida v smeri proti Novem mestu.

Po stotnikovem načrtu bi vsa skupina napredovala po državni cesti do Velike Loke in bi tam napadla partizane nekaj pred šesto uro zjutraj. To bibil frontalni napad, ker iz kolone po državni cesti pač ne bi mogli ukreiti kaj boljšega.

Meni se je zdel ta načrt brez poleta in s taktičnimi napakami. Na ta način bi bila sovražniku dana možnost, da nas kmalu odkrije, da nam prizadene veliko žrtev in, da potem nemoteno pobegne v gozdove proti severu. V slučaju pa, da bi bili partizani mnogo močnejši, bi nas celo mogli obkoliti, kar bi bilo usodno za nas.

Predlagal sem, da se razdelimo v dve koloni: V manjšo kolono stičani, kot pobočnica, preko reber, severno od glavne ceste do ploščadi blizu gradu Velika Loka, da pridemo neopazno partizanom za hrbet.

Glavna kolona pa bi bili višnjegorci, ki naj bi se previdno pomikali po glavni cesti proti Veliki Loki. Morali bi paziti, da pobočnice ne prehite in, da pridejo do vznožja Velike Loke popolnoma neopazni, kjer bi se razporedili za napad, skušajoč obvladati partizane od vzhoda. V napad bi udarili, ko jim mi damo znak z raketo, da smo že na cilju.

V slučaju, da bi bil odpor partizanov močnejši in bi nam pretila nevarnost, bi se glavnina umaknila na griče južno od Temenice, pri čemer bi jo mi ščitili. Pozneja bi se še sami priključili glavnini.

Stotnik pristane na načrt in krenemo na pogod. Glavnina je šla po cesti, strnjeno in brez predhodnice. Mnogo hitreje so napredovali kot mi skozi gozd in grmovje. Namesto, da bi mi dali znak z raketo, ko bomo prišli je glavnina izstrelila rdečo raketo, da je nas obvestila, da so že na cilju.

Nennadoma se vname ostro streljanje med partizani južno od graščine in našo glavnino. Nam ni preostalo drugega kot hiteti navzgor in prestreči bežeče partizane. Ko pridemo do graščine, smo dosegli zadnje partizane, ki so zbegano drveli proti severu. Komaj smo utegnili za nekaj strojničnih rafalov. Padla sta dva partizana.

Če se ne bi glavnina prehitela, smo imeli priložnost, da jih občutno zdesetkamo.

Graščino smo našli prazno, razen štritih žensk, ki so bile tam v službi.

Vprašanje je bilo nadaljvenje akcije. Nismo vedeli o partizanih nič točnega, le toliko, da je več brigad severno od Velike Loke.

Predlagal sem, da se izognemo poti, po kateri smo prišli kajti bi bilo nevarno, zaradi zased. Poveljstvo se je strinjalo in šli smo proti severzahodu naprej.

Ker je stotnik vedel, da mi je vsa pokrajina znana, me je določil, da grem s stičani v predhodnico in tako vodim vso kolono

Moj načrt je bil obdržati se v bližini partizano, zato izberem smer: Velika Loka, zahodno od Zaplaškega vrha in čim se mi ponudi prilika, udariti po partizanih. Prepričan sem, da se bodo fantje navdušeno borili, saj bom ostal sam sredi med njimi ves čas.

Na čelu kolone greva poročnik Božo Berlot in jaz. Raložim mu svojo načrt in poročnik Božo - lev - je pripravljen z vso svojo sposobnostjo!

Naš premik je tvegan po gozdni poti med Čatežem in Veliko Loko. Vemo, da so partizani na vmesnih gričih in, da nas lahko napadejo v desni bok vsak trenotek., podobno je Hanibal treščil v levi bok rimske vojske, ko je šla po bregu Trazmenskaga jezera proti Rimu. Hanibal je takrat uničil rimsko vojsko.

Zapovem, da se kolona razvleče v trojke. V slučaju napada z desnega boka, naj se zavleče preko potoka v levo na zahodni breg in tam sprejme borbo.

Tišina v gozdu je svečana. Zd se mi, da hodimo po prostrani katedrali, z ladjami in stebri Skozi goste krone drevja, sončni prameni zlatijo jesensko listje. O, kako si lepa domovina! Morda bomo kmalu, prav kmalu zaspali v tvojem naročju.

Pred nami gre izvidnica, za njo pa poročnik Božo in jaz s predhodnico. Nenadoma izza ovinka opazimo, kako hiti pred nami mlad fant partiza z štefanom belega vina v vsaki roki. Ni nas opazil. Tiho se mu približamo, nato pa odsekano, skoro šepetaje: "Roke gor!"

S poročnikom ga kratko zaslišiva. Povedal je, da je štab divizije z Gubčevo in Šlandrovo brigado na Čatežu. Cankarjeva brigada med Čatežem in Velko Loko. Prešernova brigada na Krušnem vrhu in Hrvaška vzhodno od Čateža, na drugi strani Gornje reke.

Fant je bivši študent filozofije, ko so ga komunisti zvabili v hosto.

Je mladi idealist, kakršen sem bil do neke mere svojčas tudi sam. Ti idealisti so se navduševali za uresničitev družabne pravice in celo verjeli, da bo po zavladanju komunizma nastopila doba pravice tudi za malega človeka. Je ordonans v štabu brigade in sliši marsikaj, kar naj bi ostalo tajno.

Z Božom se dogovoriva, da obvestiva poveljnika - stotnika, da se strne kolona proti predhodnici, ker predvidevava resen spopad s partizani.

Naprej pošljem močno patroljo dve desetini z nalogo, da prodre v Čatež v smeri preko Zaplaškega vrha. Z Božom greva na čelu predhodnice v primerni razdalji.

Na vznožju zaplaškega vrha izvidnica naleti na oddelek 6 partizanov v mlinu. Štirim partizanom se posreči zbežati navkreber, dva pa obležita pod rafali.

Takoj se začne divja tekma za bežečimi partizani. Izvidnici, ki jih skuša doseči, se pridruživa midva z Božom in njegovim vodom in vsa kolona hiti na Zaplaški vrh.

Na samem vrhu izvidnica preseneti skupino cca.20 partizanov, ki ne nudijo nobenega odpora, temveč jo uberejo navzdol proti zaplaški božjepotni cerkvi. Treba je bilo hitro ukrepati.

Naročim poročniku Božu, naj pošlje še preostali del svoje čete na Čatež, v zvonika zaplaške cerkve pa težke strojnice iz Stične, minometalce pa za zaplaško cerkev.

Naročim mu, dana vrhu organizira obrambo za hrbtom, nam pa pošlje patroljo, da krije smer Zaplaški vrh - Čatež.

Po nekaj sto metrih, se pred nami odpre gozdna jasa, na kateri je v polkrogu sedela Gubčeva brigada. Kuhar je kuhal fižol v dveh velikih kotlih. Polovica krave je visela na veji. Brezskrno so sedeli in čakali menaže. Nahrbtniki in orožje je bilo okoli njih.

Od leve naši fantje pridrve bežeče partizane z vrha. Nihče ni vprašal kaj in kako. Sedeči partizani so se dvignili kot jata žerjavov in se spustili za bežečimi. Časa je bilo komaj za zgrabiti puško.

Bežali so mimo božjepotne cerkve in pokopališča, na most in čez reko.

Nas prvih deset drvi za njimi. Od cerkve navzdol stabilni dve njivi. Ena še z nepobrano koruzo in druga pobrana in za njo ježa. Za tem

robom nas prestrežejo partizani Šlandrove brigade. s prva jih niti opazil nisem in skoro padel mednje. Da ni desetina naših fantov s konca ježa udarila z bočnim ognjem, bi nam trem slaba predla. Vendar me je zadel v gornjo nadlaktnico, nič posebnega. Ko sem ga hotel prestreči,

Me je prehitel in zadel v mišico desne lopatice. Kljub curku krvi, katero semčutil že v boku sem prožil in zadel partizana v glavo. Mrtev pade na obraz.

Vedno mi je uganka, kaj sta delala druga dva partizana za robom, ko sem imel opravka z enim.

Med tem so Božovi domobranci že prodrli v sam Čatež. Kosili so z brzostrelkami vzdož ježe po Šlandrovi brigadi. Z zvonikov zaplaške cerkve so se oglasili rafali težkih strojnic. Partizanov se je polastil obup. So kakor čreda ovac, ki beži strnjeno pred hudourjem. Rafale težkih strojnic podprejo štirje težki minometalci. Smrt kosi neusmiljeno bežečo maso.

Če bi imel vsajše dve četi, uničili bi partizanom dve brigadi, ostale pa zdesetkali.

V tem času je poročnik Berlot udaril v partizanski divizijski štab. Obramba štaba je zbežala. Zajeli so partizanski divizijski arhiv,

veliko lahkega orožja, minometalce, težke strojnice, municijo in tovarne živali.

Naročil sem Berlotu naj vodi eventualno borbo na vrhu Zaplaza, če bi nas partizani napadli s hrbta in boka.

Prešernova brigada je napadla našo glavnino s severa, Levstikova pa z juga. Berlot je zapovedal, da naj pustijo fantje partizane blizu naših položajev. Pričakali so jih z ročnimi bombami. Kateri so mogli so zbežali.

Končno smo odšli z bojišča. Poročnik Božo je šel s svojimi fanti v predhodnico, jaz pa z mojimi fanti v zaščitnico in tremiranjenci na vozu. Na dveh vozeh smo peljali zaplenjeno orožje in arhiv.

Ko se je že znočilo, smo se srečno vrnilo na svoje postojanke.

Ko smo čez mesec bili zopet napohodu v okolici Čateža, je tamkajšnji župnik vedel, da so imeli partizani več sto mrtvih, ki so jih odpeljali na 27. vozovih.

V RAZUMEVANJE

Vse naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, lepo prosimo, da poravnajo zaostalo, ker le tako bo mogla Uprava kriti stroške glasila.

Ker je Tabor edina revija, ki nima pomoči iz domovine, je razumljivo, da ob neredni naročnini ne bo zdržal razen, če priskočijo na pomoč mecen s prostovoljnimi darovi.

Hvala za razumevanje !

Uprava

Neopozabni poljub

Dolgo je že od tistega dne, in bil sem še čisto majhen, ko me je mamica stisnila k sebi in me poljubila.

Potem so se vrstila leta in jaz sem dorasel v vojaka. Bilo je hudo tedaj, vendar vsi fantje iz vasi, skoro vsi fantje so bili vojaki, zato je bilo lepo. Branil smo dom in vasi pred nasilniki z krvavo zvezdo na čelu in dvignjeno pestjo.

Že smo skoro počistili naše gozdove slovenskih boljševiskih nasilnikov in pomlad je bila v domovini.

Tedaj pa so z juga prihrumele sovjetske horde v pomoč našim boljševikom in mi smo se morali umakniti, še veš mama? Stisnila si me k sebi :

"Ti moj fant ,merkaj se in kmalu se vrni."

Odšel sem kakor drugi na pot z mislijo, da se v štirinajstih dneh povrnem.

Prišli smo v Vetrinje in se utaborili ob potoku pri cerkvi.

Bili smo tam že nekaj dni, ko so nam Angleži dali vedeti, da se preselimo v taborišče v Italijo.

Šli smo na angleške tovarnjake in peli med potjo!

Kakšna prevara, Angleži so nas pripeljali na mejo Jugoslavije in pod naperjenim orožjem izročili komunistom. Nihovo govorjenje je bila kletev in sramotenje. Pobrali so nam vse kar je bilo v naših žepih, na rokah in vratu. Potem so nas nagnetli v živinske vagone in drveli z nami skozi vse postaje do Celja, od tam pa peš v taborišče Teharje in - tu počivamo... in se veselimo pomladi, ko iznaših src poganja cvetje in nova rast.

Mamica, še sedaj se spominjam tvojega poljuba. Vse mi pride na misel tu,ki je večni mir.

Kako si me učila izgovarjati in polagala prve slovenske besede na moje ustnice.Učila si me prvih korakov in me vodila za roko, ko si šla na njivo in gredo .Ko sem poizkušal sam, sem večkrat padel na nos in obraz.Vedno si me dvignila in bila zame v skrbeh: "Ti moj otrok!"

Potem sem doraščal, šel v šolo Tvoja skrb me je vedno spremljala.

Učila si me poštenosti, pridnosti, vere in spoštovanja staršev in vseh ljudi.

Ko sem dorastel, se je pričela vojna in prinas so se pojavili v gozdu ljudje, ki so imeli čisto drugačno mnenje o vsem, kot si me učila ti. Vodili so jih Slovenci, izvežbani in izurjeni v Španiji v novi nasilni demagogiji. Odšel sem in nameril korak v pravo smer, kot sem bil vzgojen, Vendar sem končal v Teharjah,

Še sedaj gledam v Tvojih očeh neiztečene solze, ko si izvedela, kje so me umorili.

Mamica, "čez štirinajst dni," kmalu bodo minila in se bomo skupaj, ti ata in jaz, in v tem snidenju ne bo več ločitve.

IZ MAGNETOGRAMA 12. REDNE SEJE DRŽAVNEGA ZBORA R. SLOVENIJE O RESOLUCIJI.

Rudolf Petan: "...nimam nič proti, da se razumemo vendar, ko je šlo za popolne tujce, smo bili zelo liberalni, ko gre pa za naše državljane, mislim državljane, ki imajo naše poreklo, naše krvi, tu smo pa zelo restriktivni. Tu naenkrat nastane kup pomislekov. En kup nekih omejitev, ki ne trdim, da niso tudi upravičene, vendar to nesorazmerje mi ne gre skupaj.

Če smo tam, lahko najdemo toliko strpnosti do popolnih tujcev, potem ne razumem, zakaj ne bi še nekaj več eventualno - ampak to ne bo nič več - dali ljudem, ki so naše krvi.

In zaradi tega bom to potrdil, tudi če je mogoče ta tekst, kot je dejal gospod bevk malce bolj zavezujoč, me to ne moti. To je vzrok zaradi katerega bom to podprl, in ne samo, da bom podprl, vest mi nalaga, da *moram* to podpreti. Hvala.

Jožef Jerovšek: "...upam, da sprejem te resolucije tudi pomeni, da bomo tudi tezakone začeli pripravljati in sprejemati.

V tem me ohrabruje tudi nastop ministra Rupla danes v Državnem zboru, ko se je zavzel proti slehernim delitvam, oz. za nediskriminatoren odnos do vseh Slovencev. V tej zvezi je bila tudi navržena repatriacija Slovencev, tistih, ki bi si tega želeli in imajo zato pogoje, na primer iz Argentine ob sedanji krizi. Glejte, mi na nekaterih področjih uvažamo kadre, delovno silo; Včeraj smo imeli problem zdravnikov. Jaz verjamem, da je iz Južne Amerike tudi možno, da so tudi tam izšolani strokovnjaki s tega področja, pa glasbeniki itd.

Naj za konec še enkrat poudarim, da te resolucija pomeni dejansko napredek na tem področju, da ne bo le črka na papirju, ki bo po sprejetju obležala v predalih, ampak bo dejansko pomenila zavezo za nas, za slovensko politiko, za tukajšnji državni zbor in, da bo pomenila sporočilo Slovincem, kjerkoli po svetu živijo in na kakršenkoli način so iz Slovenije odšli, da jim bomo sporočili Za nas ste Slovenci, imate slovenske korenine. Hvala lepa

ŠTIRINAJSTOLETNE SANJE

Proglasitev svobodne in suverene Slovenije je bil za nas izreden dan. Sreča, veselje in ponos so sijali iz oči vsakega zavednega Slovenca. Kako tudi ne: s politično svobodo se je takorekoč kar čez noč zrušil tudi komunistični režim, vsaj tako so vrgli v svet.

V resnici pa ni bilo nikakršnjega "rušenja čez noč," ampak dolgoletna načrtna priprava na spremembo, ki naj bi komunistom omogočila sestop z oblasti, obenem pa jih še vedno pustila vladati. Naravno je, da se nihče od tovarišev ni spodtikal ob razvaline, gospodarske in moralne, ki jih je za sabo pustil stari režim.

Demokratske stranke so takrat zamudile veliko zgodovinsko priložnost. Nihče ni pomislil na to, da bo treba najprej odstraniti politično zgradbo propadlega režima in šele potem začeti znova. Mudilo se je - v strahu ali nezmožnosti - obljubljeni propadlim komunistom, da se jim ne bo nič zgodilo in, da jih za pretekla dejanja (!) ne bo nihče klical na odgovor.

To jim je dalo korajžo, da so se vedli kot "demokrati"

po starih zakonih enoumja. Tistim, ki so bili v razne demokratske stranke poslani kot "spreobrnjenci," ni bilo treba dolga čakati, da so razbili Demos - demokracijo v povojih, preden je shodila.

Od tu je šlo samo navzdol: komunisti so preoblečeni utrjevali svoje svoje položaje, desne stranke pa se niso upale zahtevati niti tistega, kar bi v zamujenem začetku dobili brez vsakega rizika. V svoj ponižnosti (!) so bili zadovoljni, da so bili lahko zraven, in čakali "na razvoj," prav po zgledu predvojnih strank: brez programa in še manj odločnosti vzeti usodo naroda, ki je prenašal polstoletno sužnost, v svoje roke.

To je bil čas, ko bi z malo odločnosti lahko dobili vse, pa smo zaradi nepripravljenosti, zaradi strahu, čuta odgovornosti izgubili vse. V kratkem času so komunisti vzeli še tiste odgovorne dolžnosti, katere je narod zaupal na prvih volitvah.

Komunistom je partija vera, oblast njihov glavni cilj. Temu se kljub navideznemu porazu niso odrekli.

To je pa tisto usodno, ker je slovenska desnica spregledala. Niso se

zavedali, da imajo opravka z ljudmi, katerim vrlina je laž, ki ne drže nobene dane besede. Dovoljeno jim je karkoli, če je v interesu partije. Komunisti razumejo samo silo in se ustavijo samo pred silo. Kdor se sprime z revolucionarji, mora biti prav tako nasilen, le še za sekundo hitrejši.

To pa nam krščanska etika prepoveduje.

Rajši se veselimo "spreobrnjencev," ki so bili poslani med nas. Namesto da nastopamo skupno, se delimo in prepiramo za oslovo senco.

Desni blok je bil vedno pripravljen popuščati. Strašno so se bali zameriti ali užaliti kakerga zadrtega komunista.,ker po krščanski etiki moramo biti "boljši."

V tej neodločnosti so pa komunisti znova zrasli in ne samo, da na popravokrivic niso mislili, ampak delajo

še nove krivice.

Že samo dejstvo, da se je spet v slovenskem političnem prostoru pojavila krščanska demokratična stranka, je desne politike uspavalo, da so to sprejeli kot višek demokracije, narod pa se je oddahnil, ker so v tem videli dokaz, da se je komunizem popolnoma spremenil, ali pa ga ni več. Če se položaj v bistvu ni veliko spremenil, o tem se ni nihče kdovekaj razburjal.

Politično je danes narod še bolj razdeljen kot prej. Materialističen sistem je v narodu ubil vest, da ne loči več dobrega od zla. Ne zna se svobodno odločati, zato še voli tiste, ki so ga petdeset let zatirali in pobijali.

Politika ga ne zanima, preteklost prepušča vladnim zgodovinarjem, važna je samo trenutna korist in to danes, takoj.

Bizovik moja vas domača

(Nadaljevanje)

Septembra popoldne smo zagledali, da gre skupina moških v temnorjavih uniformah s puškami po Pednarjevi cesti proti vasi. V strahu smo pričakovali, kaj bo. Ustavili so se pri Pednarjevem magazinu. Ko smo se dekleta zvečer vračale iz cerkve od večernic, smo se na vasi srečali s skupino fantov, ki so popoldne prišli v vas. Med njimi sem spoznala prijatelja Vinka iz Kodeljevega. V pristrčnem razgovoru so nam povedali, da so prišli iz Kleč, da ustanovijo v vasi Vaško stražo, da bomo brez skrbi pred partizani.

Janez Pavčič, učiteljščnik, 1940

Seveda smo bile vesele te novice, ki se je takoj raznesla po vasi. Kmalu so k njim pristopili tudi naši vaški možje, fantje, kar jih je bilo doma, zlasti ponoči, da so patrolirali po vasi, podnevi pa so delali doma na polju. Sčasoma so se vrnili tudi ostali, ki so bili zaradi varnosti pred partizani v Ljubljani in se jim pridružili. Iz magazina so se preselili v gaislski dom in potem v Rekarjevo gostilno. Gaislski dom je bil preveč v dolini, in neprimeren za obrambo v slučaju partizanskega napada.

Na postojanko je prišel komandant iz Ljubljane Gabrijel Capuder. Po nedeljski mašo se je postavil pri cvingarju na vhodu Čakali smo. V govoru je povedal, da je komandant postojanke, dal navodila, ki se jih moramo držati! Ko ga je terenec Bajtarjev France spoznal, da je to tisti partizan, s katerim sta se srečala pred tedni v gozdu, je tarna: "zdaj je po meni.." Kmalu so ga poslali v Ljubljano v zapor in je padel kot talec za bana dr. Marka Natlačena.

Število mož in fantov se je povečalo na postojanki, zato so se razdelili. Večja skupina je ostala pri Rekarju, manjša skupina pa so se nastanili v

Komandant Gabriel Capuder

Vaških straž. Pri Rekarju so zažgali gostilno in Drčarjevo hišo, ki je poleg gostilne.. Fantje so se umaknili v klet in od tam se branili do jutra. Od naših fantov ni bil noben mrtev. Partizani so odpeljali Drčarjevo Fani in mater, ker niso našli fantov. Mati se je vrnila naslednji dan, Fani pa so po strašnem mučenju umorili in jo zagrebli nekje v bizoviških gozdovih pod Orlami.

Hiša Dragonarjeve France, kjer je stanoval g. Černilec je bila poleg na drugi strani Rekarjeve gostilne.

Ponoči so partizani grozili gospodu župniku in ga sramotili. Prestal je strašno noč, da je dobil živčni zlom. Po tem dogodku je zapustil vas in šel v Ljubljano.

.Poveljnik Vaških straž je dal drugi dan ubiti dva domačina, ker sta izdala postojanko.

Nad našo hišo so tiso noč imeli partizani v Jurjovem topplerju zasedo

hiši Ižančevega Johana. Bila je blizu naše hiše in blizu gozda.

18.septembra 1942 sredi noči smo zaslišali močno streljanje, ki je trajalo skoraj do jutra. Skozi okno smo opazovali in slišali govorjenje in težke stopinje. Nismo pa vedeli, kaj se dogaja. Sredi tega streljanja smo zagledali tam daleč proti Rekarjevi gostilni plamene. Nekje gori. Mama so že hoteli vprašati skozi okno, ko so slišali govorjenje, kje gori. A jim je beseda iz strahu ostala v grlu. K sreči, to bi jih lahko stalo življenje. Bili so partizani. Počasi se je utišalo streljanje, le sem in tja se je še slišal kak zgubljen strel.

Zjutraj smo zvedeli, da so partizani napadli obe postojanki

in ranjence. Zato smo slišali toliko govorjenja in hoje okoli. Dobro, da smo preživeli tisto noč. Od tedaj se nismo upali več spati doma. Ko se je naredila noč, smo pobrali nekaj obleke in šli čez blok na Fužine. Zjutraj smo se vračali. Tako smo hodili eno leto. Čez dan smo bili pogumni in smo dejali, ostali bomo doma, saj zdaj je že varno, ko patroljirajo naši fantje, vendar, ko se je znočilo je bil strah večji in odšli smo.

Neko jutro, ko smo se vrnili domov, je bilo okno v splnic razbito in na postelji smo našli kroglice. Torej, če bi spali doma...

Po partizanskem napadu na postojanko, so postojanko prestavili na Vazarjev grič. Od tam so imeli boljši pregled na vas in tudi boljša obramba pred partizanskim napadom.

Za kurata je prišel g.. Peter Križaj in je imel tudi na skrbi duhovno življenje na vasi., za kar se je vneto zavzel

Spet smo imeli dnevno sv. mašo in gorečega pridigarja. Povabil je naju z Mimi, da organiziramo dekleta na vasi v Dekliški študijski krožek. Povabile sva vsa dekleta iz vasi ne glede političnega mišljenja in jih razdelile v skupine po starosti in poklicu. Vsa dekleta so se pridružila. Študirale smo Ušeničnikovo: "Socialno vprašanje". Sestanke smo imele enkrat tedensko, najprej midve z gospod Križajem ob petkih, da je nama razložil snov in pripravile sestanek Ob sobotah in nedeljah pa smo imele sestanke z dekleti. Na sestankih smo najprej prebrali odlomek iz svertega

Vaška mladina

pisma, kratko duhovno misel, potem pa razlaga snovi in ponavljanje, spraševanje. Organizirale smo nedeljske izlete na Orlje, v Češnjice na češnje, na Rudnik na pogreb študenta Gole Jožeta, ki so ga ubili partizani, vse te izlete smo napravili peš po gozdu

Na vasi smo se spet počutili varne. Fantje so vsako uro po noči patroljirali po vasi in se oglašali, da smo se čutili varne. Dekleta smo se dobivale na sestankih in v cerkvi. Ob nedeljskih popoldnevih pa na krajših izletih ali na Hribarjevem vrtu. Spet je bilo lepo

20. marca 1943 je bil lep pomladanski dan. Opoldne so prišli člani Vaške straže v Bizoviku in Dobrunjah, po bizoviške in dobrunjske žrtve v poliške gozdove, ki so jih partizani pobili 18. maja 1942. Z njimi so šli mama, Jakoševa Mici, Mežnarjeva Mici in Jakoševa teta z Dobrunj, da bi prepoznali žrtve. Šel je tudi zdravnik s Polja dr. Jenko. France Židan, bivši partizan, ki je ob mučenju stražil žrtve in po tem zločinu ušel od partizanov, se skrival doma, in potem se pridružil Vaškim stražarjem, je pokazal oba groba na pobočju zpod Blisko vasjo. V enem grobu so ležali poševno iz kota v kot vsi trije Dobrunjčani, v drugem pa spodaj Janez Pavčič in nad njim Franci Jakoš. Zdravnik je trupla še v plitvih jamah previdno očistil prsti in ugotovil, da so bile žrtve pretepeane ter poškodovane z rezilom. Kazalo je, da so bili še živi zasuti. V jami je bilo precej debelega kamenja. Ko so dvignili Mežnarjevega Ivana je pritekla kri. Tone J. je pobral zemljo namočeno s krvjo v robec. In jo prinesel domov. Čudili so se, kako je mogoče po 11 mesecih v zemlji, pa je zdravnik dejal zato, ker je bil telovadec, utrjen in pri tem je ostalo.

Pripeljali so jih na vozech. Strica Jakoša in Francija in Milka Cankarja so peljali v mrtvašnico k Sv. Urhu. Mežnarjevega Ivana in Trnavčevega Francija iz Bizovika pa so položili v mrtvašnico v Bizovik. Pogreb je bil na praznik Marijinega oznanjenja 25. marca ob pol 2. uri na sv. Urhu, kjer se je zbrala vsa okolica.

Dve uri kasneje se je v razsvetljeni in s cvetjem okrašeni cerkvi sv. Miklavža začel pogreb bizoviških žrtev. Zbor učiteljišnikov je zapel pred krstama v slovo: "Usliši nas, Gospod!"

Potem se je od cerkve do pokopališča sredi bizoviškega polja razvil dolg pogrebni sprevod. Na čelu je šla šolska mladina, dekleta in učiteljišnice; zatem Janezovi sošolci in srednješolci-člani KA, zastopniki italijanskih oblasti in Vaških straž, ravnatelj učiteljišča s profesorjem Petelinom in

katehetoma, akademsko starešinstvo KA in delvske KA. Za krstama, ki so ju nosili člani KA, so stopali duhovniki z Janezom Črnilcem in župnikom Alojzijem Košmerljem, nato svojci umorjenih in veliko znanih in neznanih pogrebcev. Kakor reka se je vila dolga vrsta ljudi. Ko je bila mladina že na poklopališču sredi polja, so bili zadnji pogrebci še pri cerkvi. Nad dva tisoč ljudi je spremljalo bizoviška mučenca na zadnji poti, da se jima zahvali za njuno največjo žrtev.

Pogrebni obred je vodil šentpeterski župnik g. Alojzij Košmerlj; ob odprtem grobu je tudi prvi spregovoril. Med drugim je dejal:

"Danes stojimo tu ob velikem, svežem grobu, da položimo vanj izmučene telesne ostanke dveh mladih fantov iz vasi. Fantov, ki sta bila polna veselja do življenja, do dela, pa sta v cvetočem maju lanskega leta padla v cvetu let kot žrtvi komunističnega sovraštva. Žalost zagrinja naše duše ob tem grobu; žalost nad mladim življenjem, ki bi ga tako radi videli še cveteti med nami in dočakati zreli sad njunih idealnih naporov in stremljenj.

Tako stojimo danes ob tem grobu prevzeti z globokim spoštovanjem pred Bogom, Vladarjem sveta, pred mladima mučnikoma, ki sta padla kot žrtvi vere v Boga, v resnico in pravico Božjo.

Janez Pavčičev in France Jakošev, kaj sta storila v svojem življenju, da so vaju odpeljali? Sta bila zločinca, ki zaslužita smrt?

Mi vsi, ki smo vaju poznali, vemo dobro, da ni bilo madeža na vajinem čistem značaju. Obdarjena z lepimi darovi duha in srca, sta bila požrtvovalno vdana Bogu, Cerkvi in svojemu narodu. V mladostnem navdušenju sta želela z vsemi svojimi zmožnostmi pomagati pri gradnji novega, lepšega, srečnejšega reda na slovenski zemlji.

Janez Pavčičev, dobri zvesti Kristusov mladeč, pripravljaj si se za učitelja in vzgojitelja slovenski mladini. O, mi vemo, ti si bil res učitelj resnice, ti bi bil našo mladino vzgajal v krščanskem duhu, ti bi bil svetel lik v učiteljskem stanu, ki so ga v teh strašnih dneh premnogi njegovi zastopniki s svojim nenarodnim, brezbožnim ravnanjem tako zelo omadeževali.

France Jakošev, skromni obrtnik, zvesti fant krščanske slovenske zemlje, apostol delavske Katoliške akcije, hotel si biti med svojimi tovariši kakor luč, ki sveti v temi, sredi umazanega sveta čisti Kristusov vitez.

Ni bilo sovraštva v vajinem srcu, razen sovraštva do zmote, razen sovrtštva do greha in hudobije; to sovraštvo pa je tudi v Božjem srcu in bi moralo biti v vsakem krščanskem srcu.

Zmote sta sovražila in preganjala, preganjala zato brezbožni komunizem, najstrašnejšo zmoto in zablodo naših dni...

Tako sta mislila in delala, kakor so mislili in delali tisoči, kakor misli in dela večina našega ubogega, poštenega naroda.

Zato sta morala prestati s tovariši pravo mučeniško smrt

O, bratje in sestre, Slovenci katoliški, naj ne bo nikogar med nami, ki bi ne spoznal ob tem grobu, kje je njegovo mesto v teh usodnih dneh. Samo pri Kristusu, ki ga oznanja Cerkev. On je pot, resnica in življenje; izven njega je zmota, laž in smrt. S Kristusom bomo zgradili nov svet, z njegovim blagoslovom bomo to našo zemljo prenovili in odrešili. Po njem bo zavladala med nami nova ljubezen, nova bratska zajemnost, nov medsebojni mir. Brez Kristusa pa bomo s sramoto bedno propadli.

Janez in France, naša mučenika! Naj v miru počivajo vajini izmučeni telesni ostanki v blagoslovljeni domači zemlji, sredi rodnega polja v senci Kristusovega križa. Vajini duši pa naj uživata Boga. Častiljiv nam bo vedno - iz roda v rod vajin grob!

Janez in France! Prosita za nas pri Bogu, da dočakamo lepših dni, za

Pogrebni sprevod umorjenih Pavčiča in Jakoša na poti proti pokopališču

**Drevo mučenja na dan
izkopa trupek 20.3.1943.**

Molitev ob izkopanih truplih v krstah

Prevoz proti domu

**Krsto z Janezovim truplom nesejo iz cerkve
sv. Miklavža proti pokopališču**

Zadnje slovo - prijatelj Niko Korošec

katere sta vidva s tisočimi drugih izkrvavela. Prošita za našo mladino, da ne bo šla za zvodniki v pogubo, marveč za Kristusom v življenje. Prošita za naš narod, da najde po Kristusu svoj mir in svoje duhovno vstajenje. Večna slava vajinemu spominu!"

(Rekviem za organista str. 142)

Za župnikom so se poslovili: od Jakoša zastopnik delavske KA, od Pavčiča pa sošolec - učiteljiščnik Vlado Mauko, ki je povdaryl Janezovo odločnost in vero novega slovenskega učitelja, za katerega se je pripravljaj; nto član akademske KA Erik Kovačič in v imenu vaščanov njegov najboljši prijatelj Niko Korošec.

Na koncu je učiteljiščniški moški zbor zapel še žalostinko Vigred se povrne.

Mladina je okrepečana ob vzoru padlih mučencev znova prisegala zvestobo Bogu in narodu!

Smrt teh mučencev je odločilno vplivala na vas.. Večina se je obrnila proti zločinskemu komunizmu.

Leta 1945 so komunisti razbili in onečastili Janezov in Francijev grob.

Prišel je 8. september 1943 - razpad Italije. Fantje iz postojank so odšli. Mimo hiše je šla dolga kolona v hrib proti Ortljam. Žalostni so bili, ker so zapuščali vas in tudi mi, ker smo ostali brez varstva. A taka je bila komanda.

Komunisti so dvignili glave. Prišel je domov z Gorenjske Joščkov - Gestapovec in grozili so, zdaj pa boste videli beli...

Po Litijski cesti smo videli tovornjake, ki so vozili iz Ljubljane ven. Dejali so, da vozijo moške iz tovarn v Pugled k partizanom, da jih mobilizirajo v Ljubljansko brigado.

Neko noč se je oglasil Ivan K. s skupino fantov, ki so jih pustili na Plešah, da sprejemajo iz Ljubljane fante, ki bi se jim hoteli priključiti. Povedali smo mu, kako nam komunisti in gestapovci grozijo in kako vozijo v Pogled tovornjaki. Ivan me je prosil, da bi šla v splošno bolnico v Ljubljano k dr. Janežu po zdravila (fantje so imeli grižo in še kaj) Naslednji dan sem šla do dr. Janeža in tudi prinesla zdravila, po katere so prišli iskati naslednjo noč.

Dolg je bil teden in živeli smo v strahu.

V nedeljo popoldne smo se zbrale dekleta z vasi v cerkvi. Prosili smo

Mežnarjeve, da so nam dali ključ. Molile smo rožni venec in križev pot za naše fante, da bi se vrnil, da bi bilo spet lepo na vasi. Že proti večeru, ko smo se vračale iz cerkve nam pride nasproti Jakoševa Mici. Vsa nasmejana pove novico: " Fantje so se vrnil. Na Urhu so!" Bog in Marija sta nas uslišala!

Ko je Ivan K., ki so ga pustili za zbiranje fantov na Plešah, videl kako komunisti in gestapovci grozijo nam, je odšel s skupino fantov za ostalimi na Turjak. Poročal je, kako partizani razorožujejo Italijane in mobilizirajo moške, da so vasi ostale brez varstva. Dejal je: "Jaz grem nazaj.." Bitenc Stane. mu je dejal: "Pojdi!" "A sm ne ", je dejal Ivan. "Samo prostovoljce lahko vzameš!" Je bil Bitenčev odgovor. Ivan je povedal komandantu Lojzetu in šla sta ob koloni fantov, ki so se pomikali na Turjak in Veliki Osolnik in jih vabila, da gredo z njima v domače gozdove. Nabrala sta 36 fantov in se vrnil v bližino Urha, da bi branili Bizovik in Dobrunje.. Postojanka je bila prazna, zato so se nastanili na postojanki. Straže so popstavili proti Vevčam, kjer so že bili Nemci. Partizanov se niso bali, ker so slutili, da je bilo neko premirje. Namreč, ko so se vračali s Turjaka, so naleteli na skupino partizanov in so se mirno razšli.

(Konec prihodnjič)

Krsti Janeza Pavčiča in Franceta Jakoša v jami

OB SPOMINU NA SLOVENSKO OSAMOSVOJITEV.

V noči s 25 na 26. oktober pred desetimi leti je iz koprskega pristanišča odplula ladja z zadnimi vojaki jugoslovanske vojske. Tega dne se zelo rad spominjam, ker se mi dozdeva, kot še marsikomu, da je nova država od tistega trenutka dalje svobodno zadihala in z njo tudi državljani...

Moj spomin pa se ustavi v letu 1980. Tedaj je goriški Katoliški glas 14. februarja prinesel zanimiv članek, ki ga je napisal K.H. z naslovom "Nevarnost politične praznine na Balkanu."

Članek v našem zamejstvu ni bil deležen večje pozornosti, je pa bil odklonilno sprejet pri velikem delu Slovencev po svetu, kot tudi med tistim delom slovenskih izobražencev, ki so kritično gledali tedanji državni ustroj.

Člankar K.H. najprej analizira kaj bi bilo po Titovi smrti. To vprašanje je bilo tedaj zelo zanimivo. Naslonil se je na knjigo nemškega novinarja A.Strohma "Jugoslawien ohne Tito."

Jugoslavija brez Tita.

Delo je sicer bilo brano, vendar so realni poznavalci tedanjih razmer, zastavljali kar precej vprašanj. A.Strohm je poudaril, da tej državi grozita dva činitelja: najprej notranja sestava, ki je bila zelo nekompaktna in zunanji vpliv, da je najmočnejši z Sovjetske zveze, ki naj bi posegla tudi v jugoslovanski razpad.

Ko avtor K.H. analizira sovjetske grožnje in raznolikost jugoslovanskih narodov, zapiše razmišljanje: "Razbitje Jugoslavije bi bilo leglo novih spopadov."

Najprej ugotovi, da bi po razpadu Jugoslavije na Balkanu ostal politični vakuum, podoben tistemu po razpadu Avstro-Ogrske. V topraznino bi vdrla neka druga velesila...Potem nadaljuje: "Če bi se, kar Bog ne daj, Jugoslavija po Titovi smrti zrušila, po krivdi njenih narodov...bi neizbežno pristali jugoslovanski narodi v političnem prostoru Sovjetske zveze..."

Alternativa je samo ena, ali jugoslavija kot samostojna država, ali pa status sovjetske province, sovjetskega satelita."

Zanimiv je zaključek članka: "Če je v kakem odgovornem politiku jugoslovanskih narodov kaka taka skušnjava po razbitju Jugoslavije kot države, bi pred navedeno alternativo ne smel niti trenutek oklevati: Jugoslavija kot država mora obstati, ker je edino jamstvo pred velikoruskim imperializmom in kolonializmom za jugoslovanske narode. Pri tej izbiri ne sme odločati romantično čustvo, temveč logični politični razum, ki so ga poznali Janez Ev.Krek, dr. Anton Korošec in tudi številni Hrvati ob koncu prve svetovne vojne, ko so se odločali za Jugoslavijo."

Razmišljanje, ki nas popelja v del naše narodne zgodovine, je vsekakor vredno pozornosti. Pogledi, ki jih je predstavil K. H., so bili pogledi vseh tistih, ki so se zavedali, da se bo z razpadom Jugoslavije marsikaj spremenilo ne samo v Sloveniji, ampak tudi v našem zamejstvu. Ne samo na političnem, ampak predvsem na gospodarskem področju, zato so skušali v časopisih z informacijami umetno podaljševati obstoj jugoslovanske države, ker so od nje imeli takšne ali drugačne koristi.

Prav ta članek nas opozori, kako smo se velikokrat varali, ko so ob določenih zapisih, ki so se občasno pojavljali v zamejstvu, mimogrede prezrli resnično stanje in podlegli miselnosti in tudi želji posameznikov, ki so z določenimi jugoslovanskimi interesi krojili javno mnenje bralcev.

NOV NASLOV KONZORCIJA

Od 1. maja letošnjega leta bo začasni nov naslov konzorcija revije TABOR, kamor pošiljajte vse dopise, članke in nakazila:

TABOR - Korošec Ivan

Štula 23 Šentvid

1210 Ljubljana

Slovenije

E-mail: ivankorosec@hotmail.com

V NEZNANO.

(Nadaljevanje)

Kmalu so se vrata odprla. Če bo na sodni dan tak hrup, vpitje, kletve in udarci, potem bom dvakrat na sodnem dnevu. Tudi me

Smo prvič v življenju začutile udarce, ne da bi vedele zakaj.

Začeli so vpiti: "Oficirji in podoficirji naprej, pa farji tudi."

Kar se niso javili so jih sami določili.

Nenadoma se je pojavil nek partizan, ki je skrbno pregledoval vrste domobrancev. Zagledal je svojega brata in zaupil:

"Sem te našel, pes izdajalski!"

Skočil je nanj, z udarci ga je odvedel malo v stran in ga ustrelil v glavo.

Potem so nas gonili po celških ulicah, najprej domobrance, nato nas civile. Teči smo morali naprej, potem nazaj, da smo padali drug na drugega. Vleči smo se morali na zemljo in poljubljati prah. Ko smo vstali smo morali vpiti:

"Mii smo bela garda, izdajalci in morilci slovenskega naroda. To je bilo več ur pa celjskih ulicah. Na pločniku smo videli belo oblečene deklice s košarami cvetja, šle so k procesiji sv. Rešnjega Telesa. Kako britko spoznanje.

Nihče od civilov nas ni zmerjal. Obračali so se proč z solznimi očmi.

Zavili smo z glavne ceste na levo proti taborišču Teharje Videli smo nemške ujetnike, ki so zasipali. Protitankovski jarek napolnjens pobitimi žrtvami.

Začeli smo se strmo vzpenjati navkreber. Prišli smo v gozd in zagledali veliko taboriščče ograjemo z visoko in široko bodečo žico, z stražnimi stolpi in močno razsvetljeno. Po sredi dvorišča so bile dolge barake.

Civile so nagnali skupaj. Začeli so pobirati zlatnino. Zagrozili so s smrtjo, če bi kdo kaj skril. Mama je dala poročni prstan, ki ga je imela na roki. Sestra je imela lepo, masivno, zlato verižico in zlati obesek s sliko Brezmadežne, jaz pa sem imela samo navadno verižico, pa mi je vzel tudi to.

Nabrali so velik kup zlati predmetov. Pobirali so tudi druge stvari:

škarje, nože šivanke. Nato so začeli popisovati vse natančne podatke: ime, priimek kraj, občino. Odposlali so kurirje v vse kraje od koder smo bili.

Proti večeru so nas nagnali v barake, tudi domobranci so bili v barakah in na dvorišču. Sami partizani so rekli, da nas je 8.000. in še so prihajali.

Oficirje so pustili pretepeane na zgornjem dvorišču. Bilo je več znanih obrazov. Eden je bil z Jesenic, pisal se je Kavčič. V baraki ja bila njegova žena ter trije otroci: Rijja, stara 13 let, Edi star 6 let, ter Janezek star 3 leta.

Iz barake so prignali njegovo ženo, Marijo Kavčič na dvorišče v bližino njenega moža. Začeli so jo nadlegovati. Ker se je branila, so ji trgali obleko in jo začeli posiljevati. Ne vem koliko partizanov se je zvrstilo ker se je branila, so jo zverinsko pretepli.

.Mož se je zdrznil, pa so ga partizani zvezali od vrha do tal.

Končno so ženo pobili do smrti. pred možem in vsemi domobranci na dvorišču.

Oficirje so odvedli v "bunker," kjer so jih satansko mučili. Korošec Ivan in Hren Ludvik sta čudežno ušla iz taborišča in sta v Ameriki.

Barakeso imele po sredi hodnik, na levo in desno pa so bile sobe. V vsaki sobi nas je bilo toliko, da se ni dalo sedeti, kaj šele ležati.

Veliko je bilo tudimater z dojenčki.

Vsako noč so prihrumeli pijani partizani v barake z korobači. Začelo se je pretepanje in strašno psovenje.

Meni je rekel partizan; Ti kurba bela si držala porcijo, ko je belček klal partizana." Rekla sem, da to nikoli ni res. Pobil me je na tla.

V naši sobi je bila mlada deklica, morda stara 16 ali 17 let. Revica je imela velik nos. Vlekli so jo za nos in preteпали. Ubili so jo že med prvimi.

Tretji dan proti večeru so nas nagnali v barako po hrano. Do tedaj nismo dobili niti vode. Šli smo proti vrhu taborišča, kjer je stala vilika baraka, s kuhinjami in kotli. Tudi tu je bil ob steni dolg hodnik, na drugi strani pa velika in lepa jedilnica, z lepimi mizami in stoli. Na mizi je bil tudi pribor in krožniki. Lepo je dišalo in bel kruh je bil na mizi. Ob pogledu na kruh, se mi je zameglilo.

Za nas je bila posebna kuhinja. Dobili smo nemške porcije in žlice. Vsak je dobil zajemalko neke čorbe, ki je strašno smrdela. Kljub hudi lakoti, se je vse obračalo. Zatisniti je bilo treba nos in požirati. Menda je bil pokvarjen nemški suh krompir z velikimi črvi. Ob nekem "kosilu" je v sosednji sobi nastal nemir, jok in bruhanje. V eni izmed porcij so bili

človeški nohti z kosi prstov.

Dobili smo hudo drisko. Pred vsakimi vrati je stala kibla, tam smo se drenjali, ker se je vedno mudilo. Bil je strašen smrad.

Neznosna nadlega so bile tudi stenice in uši.. Obojih je bilo toliko, da se že ni splačalo čistiti.

Na stenah in stropu je bilovse rdeče. Ob večerih so kapale stenice od stropa na nas.

Kako je ta nadlega je težko opisati, ker te vodi v obup. Takrat sem imela velike, debele svetle kite, ki pa so bile kmalu vse bele uši in gnid. Glava je bila vsa v hrastah. Tudi telesnih uši so bile, da je kar mrgolelo.

Neko jutro so pridrveli v barako partizani s partizankami in začeli materam trgati dojenčke in otroke. Dojenčke so nametali na voz,diro in tam pustili, da jih je sonce izsušilo..Nekaj dojenčkov pa je ostalo pri materah. Te so pozneje z nami do 16. leta odpeljali k Petričku. To je bil tedaj hotel nad Celjem. Bili sva skupaj z Rezko. Nas otrok je bilo veliko. V prvem nadstropju so bile tri sobe, kjer so bili otroci do dveh let. Cele dneve in oči so jokali. Menda so vsi umrli od hudega.Ko so jokali, je "črna vdova," tako smo rekli partizanki, ki je bila upravnica, paznica in rabelj obenem, vpila, da naj bodo tiho, vihtela nad njimi in po njih bič.Tudi tu se je začel pekel. Bilo je le toliko bolje, da smo se lahko umili in pili vodo.

Kar nas jje bilo večjih deklic so nas dodelili v pralnico. Bilo nas je šest in od jutra do večera smo morale prati.

Tudi tukaj je bilo uši, da so lezle kot mravlje. Ena od deklic mi je posodila oblekco, da sem svojo ušivo oprala. Pa ni dosti pomagalo, znova in hitro so se zaredile.

Bili smo zelo lačni, kruha ni bilo nikoli. Majhnim otrokom so dajali moko z vodo zmešano in zavreto. Otroci, posebno majhni mleka niso dobili nikoliin vsak dan je kateri umrl.

Ležali smo na tleh .Spodaj so bile prazne vreče, pokriti pa smo bili s tankimi odejami.

Stražilo nas je 15 partizanov in 6 partizank. Med nami je bila tudi nečakinja gospodarja Petrička. Povedala je, da so ustrelili njega in njegovo ženo. Nečakinja je morala tukajkuhati in trdo delati. Stara je bila 16 let.

Stražarji so bili starejši in nekateri celo prijazni. Pretepale so nas partizanke.

"Tjaša - Cilka, črna vdova" je bila črnolasa, temne polti in odurnega obraza. Vedno je hodila s pištolo in korobačem. Tam so vedeli, da je bila pred vojno natakarka v Celju. Njena desna roka v hudobiji je bila neka "Čebelica"

Dobra, zares dobra je bila z nami partizanka "Marica." Izobražena in lepo vzgojena. Nekoč mi je dala na skrivaj kos kruha z marmelado. Nikoli nas ni tepla, niti zmerjala. Ostalih treh se ne spominjam imena.

Apel je bil ob petih zjutraj. Udeležiti se ga je moral tudi triletni Janezek Kavčič, inček že omenjenih staršev, ki so bili tako kruto umorjeni v Teharjah.

Tjaša nas ni smela videti, da bi katera od nas večjih kje sedela, tudi jaj več se nismo smele pogovarjati med seboj. Le v spalnici smo šepatale, kjer je bil pred vrati vedno stražar. Bile smo cel dan v pralnici, stale od jutra do noči na cementnih tleh, pa tako zelo lačne in polne uši.

Nekoč sem slišala partizanko Marico, ki je bila po opravkih v Teharjih, kako je vsa zgrožena pripovedovala, da ni mogla gledati, kaj delajo z "belčki" v taborišču: obešeni za noge, z zrezanimi obrazom in čelom, opljuvani, pretepeni..

.Skoro sem že pozabila to grozno sliko, pa mi je spet oživela po tej partizanki, ki je imela sočutje.

Nič nismo vedeli, kateri dan je, še manj za datum.

Jaz sem se čedalje slabše počutila. Imela sem stalno vročino in nisem mogla več delati. Ostale dekleta v pralnici so me skrile za vrata, da sem tam sedela na kupu umazanega, ušivega perila.

Neko jutro nisem mogla vstati. Celo noč sem drgetala ob hudi vročini. Blizu mene je ležala Rijja Kavčič, hčerka omenjenih staršev, stara 13 let. Postali sva veliki prijateljici. Ponoči me je tolažila, ne vem kje je revica še jemala moč, saj je vedela za grozno smrt mame in ate..

Na skrivaj mi je dala križ, preden je odšla na apel in pranje. Rekla je, da ga ji je dala njena mamica za srajčko in ji naročila, naj ga skrbno čuva, ker bo varoval njo in oba bratca kajti križ je čudodelen.

Križ je bil velik kakih dvajset centimetrov in srebrn. Mati ga je dala hčerki večer, predno so jo mučili in umarili.

Ležala sem na hrbtu. Rijja mi je dala v roko križ. Trdno sem ga prijela in strmela v križanega Kristusa. Rijja me je pokrila čez glavo in odšla. Zaspala sem. V tistem pa me zbudi prostaška kletev Tjaše, ki je vsa zaripla

šla proti meni:

"Jebem mu sunce, kurba bela, ali ne boš vstala?" Potegnila je deko, dvignila korobač in ostrmela. Z obema rokama sem objemala križ. Ni me udarila, ni me spodila na delo niti besede ni rekla, obrnila se je in odšla.

Ko sem ga vrnila Riji in povedala, kako je bilo, je tiho zašepetala: "Hvala ti moja mamica!"

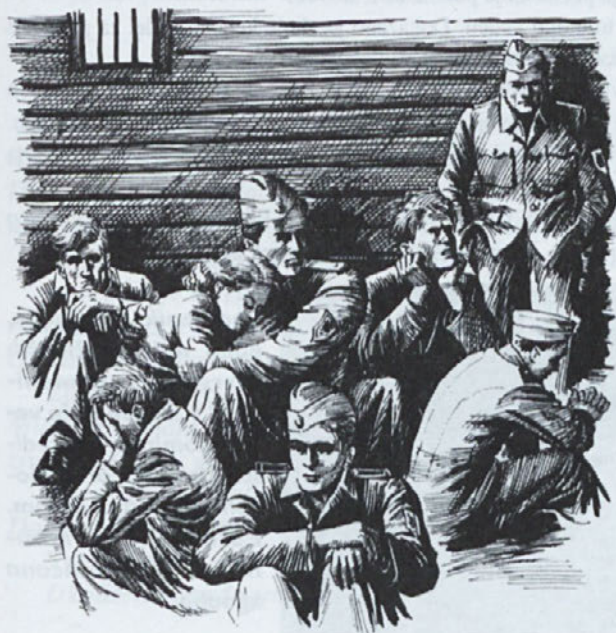
Ležala sem še kak teden. Neko jutro pa se pripelje na dvorišče tovornjak. Klicali so nas po imenih, naložili na tovornjak in odpeljali. Tresli smo se groze, misleč, da nas bodo pobili

Tovornjak se je ustavil pred celsko železniško postajo. Izstopili smo in šli v postajno poslopje. Tam je čakal vlak, ki je imel nekaj živinskih vagonov, v njih so bili neznani ljudje. Začeli so jih

Klicati iz vagonov. Poklicali so tudi našo Kristino in naju z Reziko odpeljali v vagon. K nji. Nismo mogli verjeti, da se res vidimo

Spostili so samo tiste otroke, kateri so imeli koga preživelega iz Tehatjev.

Nikoli nisem mogla izvedeti, kaj se je zgodilo z ostalimi otroci pri

Petričku, katerih starše so pobili partizani.

(Konec)

V živinskih vagonih...

*Risal
Ciril Skele -
Ciko*

Nova odkritja

Maja in junija 1945 je najmanj 80% partizanov sodelovalo pri mučenju in likvidaciji vseh, ki so bili in bi mogli biti v napatje komunizmu. Danes, 57 let kasneje "nihče ničesar neve" - 100% molk.

Izjema je neki B. Šiftar, ki ni bil član represivnega aparata.

Bil je šofer zloglasnega partizana OZNE, Lovra Šefmana in opisuje masovno klanje maja 1945

Ta je Šiftarju verodostojno izdal, da je komandanta Staneta Rozmana dal likvidirati Boris Kidrič, - "nesreča pri preizkusu orožja."

Emigracija je pisala točno in resnično.

Pisatelj Alojz Rebula odkriva izjavo Filozofa Tineta Hribarja:

"Temelj KPS je bilo revolucionarno nasilje. NOB je bila podrejena komunistični revoluciji."

Gornja dejstva so bila znana v Ljubljani že jeseni 1941. in jih je poleg drugih javno povedal škof dr. Gregorij Rožman.

Alojz Rebula še vedno časti Edvarda Kocbeka, kljub njegovemu razočaranju ob odkritju Kocbekovega poznavanja pokola že leta 1946.

Alojz Rebula bi to moral vedeti. Dokazano je, da je Kocbek vedel za pokol že koncem maja 1945 in, da ga je odobral.

Kocbekovi Dnevniki odkrivajo dejstvo, da je Kocbek sredi revolucije, ko so mučeniško umorili že nekaj duhovnikov, svetoval še ostrejšje ukrepe proti duhovnikom.

Častiti in predstavljati Kocbeka kot disidenta, je velika prevara. S tem se ustvarja lažna zgodovina.

Alojz Rebula bi moral tudi raziskati domnevo, da je Edvard Kocbek priznanje o pokolu v "Zalivu" podal po iniciativi KPS. Veliko dejstev govori zato.

Spomenik revolucije, eden najmogočnejših tovrstnih „spomenikov“ v Sloveniji, še vedno dominira na središčni lokaciji pred slovenskih parlamentom. Parlament in revolucija? Nedokončana zgodba!

DVOJNO MERILO.

Kučan ne neha govoriti o krivdi Cerkve, o domobranski nacistični vojski, o samo 1.500 pobitih po vojni itd.

O očetu, ki je prekorlačil mejo dovoljene kolaboracije pa molči.

K.K. Ivaniševci, 2. jan.2002 piše:

"Oče je v okviru madžarske okupacije poučeval v vojaških vvedah mlade Prekmurce za potrebe madžarske vojske. Kot ravnatelj osnovne šole je bil ponosen, da so njegovi učenci šli v madžarsko vojsko in jih je baje ob tej priložnosti pospremil z besedami: "Fantje, ko bo Kučan vpoklican, takrat se bo šele začela prava vojska."

Ko je sovjetska vojska dospela v Prekmurje je očitvidno oče našel kontakt do Sovjetov. Med vojno je padel.

Zanimiv je tudi primer očeta premiera Janeza Drnovška. V maju 1945 je kot funkcionar OZNE "deloval" v Teharjih in Tezнем.

Zakon o grobiščih in spravna izjava:

Vse pomladne stranke, vključno SLS odklanjajo vsako diskriminacijo. Intervencije njihovih poslancev, posebno Janeza Drobniča Nsi so odločne. Konkretno gre za napise na spomenikih, ti morajo povedati vso resnico: ŽRTVE REVOLUCIJE.

Grobišča morajo pokrivati začetno obdobje revolucije 1941 - 1943

Levi blok je v veliki moralni dilemi: ali priznati resnico 1941- 1945 revolucija vis a vis opravičeni samoobrambi opozicije in nič drugega. Očitvidno tega levice ne spravi skupaj.

Zločine hočejo omiliti, češ, da so drugod likvidirali še več ljudi. Za Milano navajajo 25.000 pobitih "kolaboracionistov." Mi, ki smo takrat živeli v Milano, pa vemo, da jih ni bilo niti sto!

Zavezniki so dajali ujetnikom vseskozi hrano s 1.500 kalorij na dan. Dachau 700 kalorij,

Teharje ???

Okoliščine, mednarodni pritisk silijo k pravi, iskreni rešitvi, domači

levičarji so pa seveda odločno proti.

Domača opozicija bo takoj odbila tako friziranje, manipulacijo s spravo. Tragedija je bila prevelika.

Krivična sprava bi bila nedopustna žalitev naših pokojnih in dokončno slovo pomiritvi.

Grad Škofja Loka - morišče in odvoz

**NE POZABITE NA NOVI
NASLOV KONZORCIJA!**

Prejeli smo

Prejeli smo in smo hvaležni za tako bodrilne besede v teh težkih razmerah, ki jih živi marsikateri od nas tu v Argentini.

Prav tako se zahvaljujemo za prisrčna iskrena voščila našega delegata Mons. Jureta Rode, kateremu želimo vse blagoslove velikonočnih praznikov pri njegovem težkem, odgovornem poslanstvu.

Slovensko dušno pastirstvo v Argentini

Ramon Falcon 4158

Buenos Aires, 22. marca 2002-

Buenos Aires

Spoštovani odborniki in člani!

Letošnja Velika noč je podobna prvim velikonočnim praznikom naših staršev in starih staršev, ko so se pred več kot petdesetimi leti naselili v Argentini. Čutili so pomanjkanje marsikaj nujno potrebnega za življenje in čutili so izgubo vsega, kar so morali zaradi komunizma pustiti v domovini in rešiti življenje v tujini. Podobno pa sedanja kriza marsikomu povzroča resne skrbi za prihodnost, zaradi pomanjkanja redne zaposlitve in s tem pomanjkanja potrebnih sredstev za urejeno družinsko in osebno življenje.

Je pa letošnja Velika noč tudi različna od tiste pred petdesetimi leti. Naši predniki so prišli v Argentino brez osebnega materialnega bogastva, brez znanja španščine, brez poznanja okolja in zvez, ki bi jim pomagale do čimbolj primerne zaposlitve. Toda zanje je bila tedanja Argentina skoraj obljubljena dežela, kjer je teklo mleko in med, bilo je veliko dela in tudi reden zaslužek. S pridnostjo, marsikdaj z garanjem, so si mogli hitro ustvariti družinske in skupne krajevne domove. Gojili so bogato versko in kulturno življenje.

Upravičeno si želimo čimprejšnjo rešitev iz sedanje krize, a ker to v veliki meri -na žalost- ni odvisno od osebne pridnosti in iznajdljivosti, si želimo drug drugemu, da bi iskali moralno trdnost in optimizem v resnici

Kristusovega vstajenja in njegove zmage nad smrtjo. Vera, zvestoba našim koreninam in življenje v skladu z vrednotami, ki so nam jih posredovali naši predniki v Sloveniji in Argentini, nam dajejo pravico, da si kljub vsemu želimo čimbolj srečne in duhovno bogate velikonočne praznike!

V hvaležnosti za Vašo vedno pripravljenost za sodelovanje, vse srčno pozdravljam

Vaš vdani

Jure Rode

Delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini

IZ SLOVENIJE.

... "Zupnik je vodil krizev pot, pa ga pridejo poklicati, naj gre k bolniku, in naroci ministrantu naj vodi krizev pot, saj se bo on takoj vrnil in ga zaključil. Zadržal se je pri bolniku par uric in ko se vrne vidi luc v cerkvi, se približa, zagleda nekaj ljudi in zaslisi: 43. postaja - Veronikin sin se vrne iz vojske ..." (ta ministrant pa je imel domisljijo, kaj!)

Pa se eden: Misijonar se znajde v Afriki pred levom in začne moliti :Ljubi Bog, vlji v to zival krcsanskega duha.

Pa zaslisi leva:

Blagoslovi Gospod to hrano, ki jo bom po tvoji dobroti zaužil.

Poizvedba

Martin Pogačnik, Slovenec iz Zagreba, si želi dobiti kakršnekoli podatke o njegovi teti ali o njenem sorodstvu. Teta je bila sestra Antona in Evgena Černigoja iz Ceste pri Vipavi, ki ji je uspelo takoj po vojni emigrirati v Argentino.

Zaredi ideološkega razcepa v družini pa se o njej doma ni govorilo..

Kakršnekoli podatke o omenjeni osebi pošljite na uredništvo Tabora ali moj naslov. Za obvestilo sa že v naprej iskreno zahvaljujem:

Martin Pogačnik, Koranska 1.a 1000 Zagreb Croacia. Tel 1885 98 481291

MILAN POVŠE ZLATOMAŠNIK

Ob svojem drugem obisku v Argentini je škof dr. Gregorij Rožman 13. januarja 1952 posvetil enajst slovenskih bogoslovcev, med njimi je bil tudi Milan. Povše.

O sebi pravi župnik, duhovni svetnik, zlatomašnik:

Sem in Povšetove družine z devetimi otroki. Rodil sem se 13. decembra 1921 v Baragovem gradu v Trebnjem, kot peti otrok Leopolda in Josipine Kotnik.

V Prvi svetovni vojni je grad služil okrajnemu sodišču. V njem je bil moj oče sodni uslužbenec. Po letu in pol se je preselila naša družina na okrožno sodišče v Novo mesto, da

bi bilo nam otrokom omogočeno lažje šolanje.

Po mali maturi v Novem mestu, leta 1938 sem vstopil na gradbeni oddelek Srednje tehnične šole v Ljubljani.

Ko sem končal tretji letnik, so me Italijani odgnali v internacijo Gonars in Monigo. Šele malo pred italjanskim zlomom sem se mogel vrniti domov.

Da sem vztrajal na poti, kot sta me učila starša, gre zahvala njima pa vzgoja v Kapitlju, in Mariji kongregaciji, de nisem podlegel vzdušju leve usmerjene šole in ulice z napihnjeno partizansko propagando.

Ob povratku domov iz internacije sem se čudežno rešil z mlajšim bratom Florjanom iz rok organiziranih komunističnih tolp, ki jih je dobro podprla italijanska soldateska pod vodstvom generaka Ceruttija.

V tistih urah stiske dolenskih vaških stražarjev e izšel kot njihov osvoboditelj poveljnik Vuk Rupnik. S svojim junaškim nastopom in udarno gesto je združil vso množico mož in fantov, jih spretno izpeljal preko pogorja Gorjancev do Zameškega in tam počakal partizane, ki so mu sledili.

Vnela se je srdita bitka z sijajno zmago vaških stražarjev, ki je omogočila organiziranje domobranstva. V tistih urah sva se odločila z bratom, da se pridruživa domobrancem. Bil sem dodeljen v udarni Meničaninov bataljon moj mlajši brat pa v podoficirsko šolo v Ljubljani. Od tam pa v Cofov bataljon v Stični.

Prestal sem precej nevarnih pohodov preko žuženberka, Sv. Križa, Sv. Trojice, Blok, Cerknice, Sv. Treh kraljev in še in še.

Po vseh teh poteh nevarnosti in borb sem se srečal некоč v Ljubljani s komandantom thničneh+ka odsega kapetanom inž. Škofom, ki je bil moj profesor na gradbeni. Po posredovanju pri vodstvu me je odpoklical iz udarnega bataljona in uvrstil v svoj resor kot tehnika.

Konec vojne me je doletel v Velikih Laščah kot sodelavca pri hišnem oskrbništvu tamkajšnje postojanke. Po tretjem maju sem se podal s prijateljem Bojanom Maršičem na Koroško preko Celovca v Beljak., kjer so nas Angleži odpeljali v Italijo v Monigo, kjer sem bil pred leti interniranec, kakšno občutje!

Kmalu pa je prispela iz Avstrije vest, da so zlovešči, zahrbtni Angleži, izročili domobrance in številne civilne begunce v roke komunistom.

V tistih urah neizmerno žalosti sem se odločil, da se izročim duhovništvu. Življenje mi je bilo podarjeno. Če bi ostal na Koroškem, bi bil vrnjen Brat Florjan pripravljen, da vstopi v semenišče, je bil tedaj že v breznu. Menil sem, da ga moram nadomestiti in sem ga.

Božja pota so skrivnostna. Moramo odločno stopiti nanje, da ne zaidemo na stranpoti.

Pričel sem z intenzivnim študijem in pričel polagati dopolnilne izpite. Čez peto, šesto, sedmo gimnazijo ter dokončal osmo z maturo.

Vse te nujne pogoje sem izpolnil v petnajstih mesecih in v prvih dneh septembra 1946 vstopil v slovensko begunsko semeišče v Briksnu na Južnem Tirolskem. Študij je bil naporen in zamenjava poklica ekstremna, toda volje ni manjkalo. Vodstvo v rokah prelata Odarja in Truhlarja ter odgovornih res izšolanih profesorjev, nas je z božjo pomočjo dvigalo, da smo zmogli premagovati vsakovrstne težave. Kar nas je bilo novih bogoslovcev, smo bili vsi iz vrst domobrancev, načudežen način rešei grozne morije.

Na prošnjo sanluiškeha škofa, Antonio Emilio Di Pasco smo se vkrcali 29 dec. v Neaplju in prispeli v Buenos Aires 21. januarja. Po nekaj dneh smo Odpovali v San Luis.

Avgusta 1951 je nam Saluiski škof postavil pogoj za nadaljni obstoj semenišča, da se definitivno inkardiniramo v njegovo škofijo. Tega slovensko semenišče ni moglo sprejeti, zato smo bili prisiljeni poiskati nove prostore. Dobili smo možnost v kraju Adrogo v bližini Buenos Airesa.

V veliko tolažbo nam je bil v vseh teh letih naš mučeniški vladika dr. Gregorij Rožman. Podpiral nas je duhovno, pa tudi nosil glavni delež finančnega obstoja. Po vsem svobodnem svetu je prosil gmotna sredstva v ta namen.

Posvečenje je bilo na nedeljo 13. januarja v baziliki Marije P v Ramos Mejiji. omočnice Novo mašo pa sem pel 3. februarja v Floridi, v cerkvi Naše Gospe Varuhinje, kjer je kaplanoval pokojni duhovnik Aalbin Avguštin.

Po dveh mesecih sem nastopil kaplansko službo v župniji sv. Jože fa v mstu

La Plati. Mesec kasneja so mi podelili zapuščeno župnijo sv. Roze. V tem delavskem okolju sem doživel vse mogoče., vendar sem vedno čutil božjo pomoč

Posebno sem se posvetil mladini. Dozidal sem dve ljudski šoli in eno gimnazijo. Zgradil sem tudi več kapel, kar mi je bilo v velikozadoščenje.

Prve dni januarja 1973 sem šel z župnikom Albinom Avguštinom za nekaj dni na oddih v obmorsko mesto San Bernardo. Videl sem , da v tamkajšnji fari v Mar del Ajo, župnika ni že eno leto. Šel sem do škofa Pironia, mojega prijatelja ter zaprosil za dodelitev te župnije. Po štirih mesecih je bila zadeva rešena.

Nastopil sem novo mesto dne 29 maja, 1973. na zapuščeni fari.

Kraj leži ob Atlanskem letoviškem mestu, vendar za dušnega pastirja ni bilo počitnic. Bilo je mnogo dela med stalnimi prebivalci, čez poletje pa se je še povečalo za tisoče turistov.

V 28.letih, kar delujem na župniji sem dozidal štiri cerkve v čast ljubemu Bogu in Mariji

Vsakoletna priprava mladine. Na prejem prvega sv. obhajila in sv. Birme, pomeni zame veliko skrb.

Rad bi povedal še to: ne bi bil vreden duhovnik, če bi v meni zamrl spomin na vse tiste, ki so mi pripomogli do vzvišenega duhovniškega poklica. To so bili moji dobri starši, moj pokojni brat Leopold, ki je pretrpel vse mogoče pod komunisti, moj brat Florjan, mučenec, katerega nadomeščam v duhovništvu, moji profesorji, nepozabni škof Gregorij Rožman, vsi tovariši duhovniki, ki so bili istočasno z menoj posvečeni

Imam veliko zaupanje v Boga, kateremu služim že 50 let in v Marijo pomagaj, ki me ni zapustila v vseh teh letih s svojo pomočjo in blagospovi. V tej zavesti ohranjam upanje v dosego večne domovine.

Jože Kastelic 80 letnik

Naš slavljeneec je bil rojen 26-2. 1922 v Binji vasi, župnija Podgrad. Na Dolenjskem.

Ko so se osnovale Vaške straže, ki so branile vasi pred rdrčo druhaljo, ki je pobjala zavedne in verne Skovence, se je Jože priključil vaškim stražerjem in kasneje domobrancem. Najprej je bil v Meničanovem udarnem bataljonu, nato pa je bil prekomandovan v Rupnikov bataljon, ki je delal velike preglavice

Po notranjskem in dolenjskem. V tem bataljonu je bil njegov prijatelj, poročnik Jože Golobič, s katerim sta delila usodo slovenskih domobrancev od vsega začetka.

Po Vetrinju se je skupina 13 fantov vrnila po gozdovih v Slovenijo ter se ustavila pri Litiji ker je bila no mostu partizanska straža.

Lahko bi jo onemogočili, vendar zaradi partizanske represalije nad litijčani, so se odločili, da se vrnejo, Tavalji so 17 dni po obronkih gozdov. Končno sta prišla na Koroško le Kastelic in Golobič, za ostalimi sta izgubila sled.

V Sinči vasi sta dobila začasno zaposlitev, Januarja 1946 pa sta odšla v taborišče v Spittalau.

Jože je imel probleme predno je bil sprejet v IRO. Moral se je preseliti v Italijo, odkoder je v začetku leta 1952 emigriral v Kanado.

Njegova zaročenka Pepca je z družino emigrirala v Cleveland. Že leta 1949. Jože je moral čakati več let na ugodno rešitev. Končno so se tudi zanj odprla vrata in prišel je v Toronto. Nevesta Pepca Štepec mu je sledila iz Clevelanda in sta se 23. feb. 1952 poročila

Letos sta praznovala zlato poroko koncem februarja v slovenski restavraciji Lipa, kar je bilo zanju presenečenje, ker sta jo tajno naročila in pripravila njegova sinova Vili in Tim.

Iz Clevelanda so prišli številni Pepcini sorodniki in nekaj bližnjih prijateljev iz Toronta

Ker slavljenca nista slutila, da se zanju nekaj pripravlja, je bilo to srečanje še bolj prisrčno. Zbralo se je cca. 30 gostov, starih znancev še iz begunjskih let.

Naj dobri Bog vama nakloni še dolgo vrsto let skupnega življenja!

Tabor Toronto

Blaž Potočnik

Ob zlati poroki Jožeta in Pepce Kastelic

V čast si štejem, da smem na današnjem slavlju pozdraviti Pepco in Jožeta, dolgoletna najina prijatelja. Da to krepko drži, lahko potrdijo najini otroci, ki so ju klicali: stric Jože in teta Pepca.

V današnjem času imeti tako iskrenega prijatelja, kateremu lahko vse zaupaš, je velika redkost. Oba z ženo Angelco sva z

njima delila to prijateljstvo še iz begunjskih dni in upava tudi v bodoče..

Jože je vse skozi zaveden Taborjan in njegova zvesta družica Pepca, ki je kot šivilja delila usodo begunjskih dni, skupaj z mojo ženo Angelco, kjer smo se spoznali, saj sem večkrat zašel k "šivankarcam."

Ekaj let se nismo videli, saj je bila vsa Šteščeva družina v Clevelandu, Jože pa je imel probleme z emigriranjem.

Toda ljubezen ne pozna meja. In tako je Pepca prišla za Jožetom, Kjer sta si končno pred oltarjem obljubila zvestobo do groba.

Lepo sta vzgojila svoja otroka Timija in Viliija, ki imata danes zgledne družine. in veliko hvaležnost do staršev.

Da ne bom predolg, bom končal z napitnico našima slavljenca Pepci in Jožetu in s pesmijo "Kolikor kaplic, tolko let..."

Vajin prijatelj
Blaž Potočnik

Jakob Grum - 85 letnik

Rojen je bil 21. janarja 1917 v Zgornji Hrušici pri Ljubljani. Ob ustanovitvi domobranstva se je takoj pridružil in bil v 28. četi v Grosupljem, kjer je ostal do konca vojne.

Z drugimi domobranci se je umaknil na Koroško. Ob vrnitvi v Slovenijo je čakal v vrsti na tovornjak, pa mu je angleški vojak dal znak, da se umakne, ker je tovornjak poln. To je bil znak, da se je "izgubil" in odšel med civiliste. Tako se je rešil križevega pota domobrancev.

Odšel je v taborišče Št. Vid, nato pa v Spittal. Pozneje je šel na delo v Steinfeld, kjer se je spoznal z deklico Marico Lavričevo, ki sta se kmalu

poročila.. Ko sta dobila sponzorja, sta se s sedem letnim sinom Joškom podala na pot v Ameriko. Tu sta se jima rodili še dve hčerki: Anica in Bernardka.

Svoj dom sta si uredila v Euclidu. Jakob je član clevelandskega društva Tabor. Do svoje upokojitve je delal pri gradbenih podjetjih kot tesar.

Dragi Jakob, Prejmi tople čestitke k Tvojim visokim letom življenja! Želimo Ti še mnogo srečnih, lepih let med nami!

Tabor DSPB
Cleveland

Janez Meglen

Janez je bil rojen leta 1913 v Strugah, vas Tisovec na Dolenjskem. Po domače se je reklo pri Kmetovih.

Takoj, ko se je pojavila OF je Janez spoznal prevaro, ker je videl da se pod masko osvoboditve skriva komunizem.

Vstopil je v Vaške straže in doživel tragedijo Grčaric in Turjaka. Odšel je v rojstno vas in se skrival., ko pa se je ustanovilo slovensko domobranstvo je takoj vstopil.

Dodeljen je bil na Ig v 24 četo v svojstvu narednika.

Bil je neustrašen borec proti partizanom, posebno še ko je videl njihovo zločinstvo v Grčaricah in Turjaku, dokler se ni z drugimi fanti umaknil v Vetrinje. Nič ni zaupal Angležem, saj je videl, da imajo stike s partizani. Odšel je iz Vetrinja v domačo vas in našel fante skrivače. Sedem fantov je srečno pripeljal v Italijo.

Bil je zvest član Tabora vse od ustanovitve društva.

Umrl je 2001 v Middletown Ohio.

V Ameriki ni imel nobenega sorodnika več. V Sloveniji pa zapušča hčerki Štefi in Marijo in sina Janeza in Jožeta.

Dragi Janez, spominjali se Te bomo . Naj ti bo lahka ta zemlja svobode! Nasvidenje s pozdravom Bog, narod, domovina!

Tabor DSPB Cleveland

Janez Trpin,

je bil rojen 26.dec. 1919 v Škofji Loki. Izučil se je mizarstva še pred

vojno, in delal pri raznih mizarskih podjetjih. Bil je član katoliških društev, dokler ni prišel usodni mesec maj 1945, ko so se tisoči vernih Slovencev umaknili pred partizani in sovjetskimi hordami.

Tudi v begunstvu v Taborišču je Jani opravljaj svojo obrt, dokler se ni odločil za emigracijo v Kanado.

Po drugi svetovni vojni ni bilo rezposelnosti v Kanadi, ki je potrebovala mlade moči, zlasti obrtnike. Tako je tudi Jani, po enoletnem kontraktu začel svojoo mizarsko stroko in kasneje imel gradbeno podjetje. Z ženo Miro sta imela tri hčerke in sina, ki je po dejavnosti zelo posnel svojega očeta.

Jani je bil vsa leta zvest član društva Tabor in pevec pri obeh cerkvenih zborih na Manning Ave in na Browns line.

Vedno se je odzval kadar smo ga klicali ob mnogih pogrebih, da je sodeloval pri petju. Bil je siguren drugi tenorist.

Z njegova smrtjo ja nastala velika vrzel v našem cerkvenem zboru. V oktobru 2001 je zbolel in nihče ni mislil, da ga bomo čez pet mesecev za vedno izgubili.

Ob zadnjih urah življenja so mu stali ob strani žena Mira in otroci ter naš župnik Ivan Plazar, ki je opravil pogrebne obrede ob asistenci župnika Tineta Batiča ter jezuita dr. Jožeta Plevnika.

Ob odprtem grobu se je od njega poslobil njegov prijatelj sopevec Blaž Potočnik.

Pevci obeh župnij, so mu v pogrebem zavodu zapeli nekaj pesmi, kakor tudi med pogrebno sv.mašo ter v slovo "Vigred se povrne." Nato se je pogreb razvil na pokopališče.

Tako se počasi poslavljajo od nas naši kulturni delavci in stabri naše skupnosti v Torontu.

Dragi Jani, počivaj mirno v kanadski zemlji, ki ti je dala zatočišče in lepo življenje.

Tvoj prijatelj Blaž.

Poslovilne besede ob grobu Janita Trpina

Dragi prijatelj Jani!

V imenu pevskih zborov bi se rad poslovil od Tebe, ki se poslavljajš od nas za vedno.

Vsa desetletja si bil zvest in vester član zbora, zato Te bomo vsi občuteno pogrešali.

Že pred prazniki si resno zbolel in pevci, ki smo Te obiskovali, smo se resno bali za Tvoje zdravje, kajti videli smo da odhajaš.

Najino poznanstvo sega daleč nazaj v begunjska leta na Koroškem, ker smo skupno delili usodo begunjstva v preizkušnjah in negotovosti. Od tu si emigriral v Kanado. S trdim delom si postal uspešen gradbenik, kjer sta si z ženo Miro ustvarila lepo družino.

Ostal si zvest načelom in veri. Vsa leta si bil član društva Tabor in cerkvenega zbora. Vsi Te bomo zelo pogrešali in povsod boš manjkal.

Ti Jani odhajaš, vendar ostajaš med nami kot zaveden in pošten Slovenec ter eden prvih pevcev v Torontu.

Naj Ti bo lahka kanadska zemlja v kateri boš čakal vstajenja.

Žalujoci ženi Miri Tvojim dobrim otrokom in njihovim družinam doživeto sožaljev imenu moje družine in obeh pevskih zborov-

Blaž Potočnik

DAROVALI SO

Tiskovni sklad

Dano Šerko	\$ 30.-
Ratko Šušteršič	\$ 10.-
Franjo Mejač	\$ 20.-
V spomin na domobrance 22. čete Irena Kunovar	\$ 10.-
V spomin na moža Ivana Milan Yajec, ob smrti Jozeta Bojc	\$ 20.-
Jože Rus	\$ 50.-
Filip Oreh, ob smrti Jožeta Bojc	\$ 20.-
Poldi Bojc, v spomin na moža Jožeta Bojc	\$ 100.-
Ida Oreh v spomin na nečakinjo Kati Shimko	\$ 20.-
Vili Bitenc	\$ 20.-
Ciril Turk	\$ 30.-

Rudi Lekšan	\$ 10.-
Ivanka Zupančič	\$ 12.-

Rožmanov dom:

Kristina in Ivanka Puhek	\$ 50.-
v spomin pok. Toneta Karin Dr. Peter Urbanc	\$ 231.-
Emica in Jože Pogačar	\$ 633.-
Marička Kadunc	\$ 50.-
Kralj Edi	\$ 10.-
Ciril Pfeifer	\$ 50.-
Helena Oblak	\$ 100.-

Dar društvu:

Dušan Maršič	\$ 40.-
--------------	---------

**Vsem dobrotnikom naj dobri Bog
povrne v sreči in zdravju!**

VSEBINA

Iz kronike tistih dni - F. Mevčev	49
Slovenstvo v Argentini	51
Prejeli smo	56
Akcija na Zaplazu - Ratko Šušteršič	57
Nepozabni poljub - S. Vrhovec	63
Iz magnetograma 12. redne seje Državnega zbora R. Slovenije o Resoluciji	65
Štirinajststoletne sanje	66
Bizovik moja vas domača	68
Ob spomini na slovensko osamosvojitvev - Ambrož Kodelja ..	77
V neznano - Milema	79
Nova odkritja	84
Dvojno merilo - Peter Urbanc	85
Prejeli smo	87
Iz Slovenije	88
Poizvedba	88
MED NAMI	89
ODŠLI SO	94
DAROVALI SO	96

Hurlingham Sucursal Correo Argentino (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 1596
	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 2619

„Kjer rod je moj,
kjer sin je tvoj,

tam si, Slovenija!

(M. V. Kramar)

**BARILOČE,
ARGENTINA**